

Oponentský posudek bakalářské práce Michala Spratka

Tématem studentovi bakalářské práce je komplexní scénografické řešení opery **Lady Macbeth Mcenského újezdu**.

V teoretické části se student zajímá o život a dílo Dmitrije Šostakoviče a zasazuje jej do dobového, společenského a politického kontextu. Rozebírá vznik opery Lady Macbeth Mcenského újezdu, zkoumá motivy, které vedly Šostakoviče k práci na opere, její libreto, hudbu a společensko - politický kontext. V další části popisuje a hodnotí česká uvedení opery, v čele s inscenací SND z roku 1936 a scénografickým řešením prof. Františka Trösterera. V Trösterove scénografii student nalézá inspiraci pro vlastní scénografické východisko.

Teoretická část je obsáhlá, je z ní patrné až niterné zaujetí daným tématem. Doporučil bych však pracovat s četnější obrazovou přílohou. Zvláště v kapitole o českých uvedeních opery, kdy student zaujímá pevné stanovisko a píše o nelibosti k scénografii Oldřicha Šimáčka. Není totiž zcela jasné, čím je tato nelibost podložena, na jakých základech student argumentuje.

V praktické části student popisuje svou režijně - scénografickou koncepci. V případě práce Michala Spratka lze skutečně hovořit o koncepci režijně - scénografické, student má detailně promyšleny jednotlivé situace, obrazy opery, motivace postav, jejich pohyb a kooperaci s prostorem. S dramatickým prostorem pracuje na základě precizního rozboru hudby.

Východiskem k scénografickému řešení byla potřeba navodit divákovi pocit jakéhosi vnitřního, metafyzického vězení hlavní hrdinky, ze kterého se nakonec sama, o vlastní vůli vysvobodí sebevraždou. Další asociace je samota emancipované ženy v přizemním degenerovaném prostředí a společnosti.

Hrací prostor je vymezen vykachličkovaným, mírně sešikmeným bazénem s odtokovým kanálem, pochozím terénem okolo, který v zadní části přechází do šikmy. Pocit uzavření se student snaží vytvořit proskleným stropem a PVC lamelovým "nekonečným" poloprůhledným rondákem v bledě modré barvě.

Základní rámec prostorového řešení se až na 4. dějství nemění. Jednotlivé přeměny jsou řešeny navážením či spouštěním přesně definovaných objektů - hák, kovový stůl a židle, nafukovací lehátka, atd., zvedáním a spouštěním zadní části lamelové opony a polohováním polykarbonátového stropu.

Kanál v bazénu je využit několikrát. Jako odtokový kanál pro vodu a krev, skrýš na mrtvolu manžela. V závěru by z něj měla vytékat černá tekutina, které naplní celý bazén.

Prostor se otevírá až na 4. dějství, ve kterém potřebuje student vytvořit obraz Sibiře. Lamelové stěny a strop vyjíždí, odhalují táhlý sešikmený terén zakončený šedým horizontem.

V davových scénách student účelně a efektivně pracuje se sborem jako dalším scénografickým prostředkem. Pomocí kostýmů a objektů - například inspirací vyobrazení budovatelského lidu z propagandistických plakátů - jej vtípně klade do kontrastu s prostorem a probíhající situací.

Scénografické řešení je v rámci studentovy koncepce funkční. Jednoduchou proměnou umí přesně definovat daná prostředí a situace, podporuje potřeby intimních scén i veřejného prostoru, působí vzdušně a zároveň splňuje základní definici - vězení.

Kladu si však otázku, zda by měl prostor působit takto chladně, depresivně, evokovat jatka či sprchy v koncentračním táboře, od začátku. Zda by se k tomuto pocitu nemělo dojít v průběhu opery.

Dále by mne zajímalo technologické řešení kanálu. Nejsem si jistý, zda by bylo možné splnit všechny dané funkce - odtokový kanál a skrýš na mrtvolu, ze které má vytékat černá tekutina a zaplnit prostor bazénu.

Student popisuje své dlouhotrvající okouzlení Šostakovičovým dílem. Musím konstatovat, že jeho diplomová práce je potvrzením tohoto okouzlení, považuji ji, i přes drobné výhrady, za nadstandardní a doporučuji k obhajobě.

MgA. Michal Syrový

